

NOTAT: Aftale: Et fagligt løft af folkeskolen"

12. juni 2013

Regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti har indgået en aftale om udvikling af fremtidens folkeskolen. Aftalen ligger tæt op ad regeringens reformudspil, men af væsentlige ændringer er en mindre udvidelse af skoleugen i forhold til regeringens udspil, og at aktivitetstimer erstattes af understøttende undervisning.

Da Konservative, som er med i forligskredsen vedrørende den gældende folkeskolelov, ikke har kunnet tilslutte sig aftalen, vil den indgåede aftale først kunne gennemføres efter et folketingsvalg, hvilket senest vil komme i 2016.

Ministeriet for Børn og Undervisning og KL skønner, at flere elementer vil kunne gennemføres allerede inden for den gældende lov og altså med start i august 2014, og derfor går ministeriet i øjeblikket aftalen igennem med dette formål for øje.

Kommunalt vil det således være muligt at iværksætte en række af aftalens elementer allerede fra 2014, hvor de nye arbejdstidsregler på lærerområdet også træder i kraft, men det vil være nødvendigt at træffe beslutning om, hvilke indsatser der ønskes, og hvordan en eventuel finansiering skal foregå.

De iværksatte pilotprojekter i Roskilde Kommune har stadig stor relevans, da projekternes delelementer rummes inden for den indgåede aftale.

Aftalen har tre overordnede mål:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Den samlede ambition er, at eleverne på sigt skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse.

For at opfylde målene bygger reformen på tre overordnede indsatser:

1. En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
2. Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
3. Få klare mål og regelforenkling

I det følgende vil hovedelementerne i de tre overordnede indsatser blive uddybet. Gennemgangen bygger på de informationer, der er tilgængelige lige nu og der tages forbehold for, at der senere kommer præciseringer, der kan rykke billedet lidt.

Ad 1: En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring

I undervisningen indgår fremover fagopdelt undervisning i fagene samt understøttende undervisning, som supplement og understøttelse af den fagopdelte undervisning.

Der fastlægges et minimumstimetal på hvert klassetrin, som svarer til en gennemsnitlig skoleuges længde inklusiv pauser på:

- 30 timer for børnehaveklasse til 3. klasse
- 33 timer for 4. klasse til 6. klasse
- 35 timer for 7. klasse til 9. klasse

Den fagopdelte undervisning udvides, og hovedparten af ændringerne i timefordelingen kan iværksættes i 2014, såfremt det besluttet kommunalt og en eventuel finansiering afklares. Se bilag 1 for den samlede oversigt, men hovedtrækkene er:

En lektion med idræt, motion og bevægelse hver dag; indgår både i den fagopdelte og understøttende undervisning	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Flere timer til dansk og matematik fra 4.-9. klasse	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Eleverne får engelsk allerede fra 1. klasse	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Eleverne får tysk eller fransk fra 5. klasse	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Håndværk og design bliver nyt fag og erstatter sløjd og håndarbejde	<i>Kan iværksættes fra 2014, kræver en lokal fag- og målbeskrivelse</i>
Flere valgfag og fra 7. klasse	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Valgfag gøres obligatorisk for 7.- 9. klasse	<i>Kræver lovændring</i>
Styrkelse af idrætsfagets status ved at faget indgår i rækken af prøvefag til udtræk til 9. klasseprøverne	<i>Kræver lovændring</i>

Den understøttende undervisning varierer fra 5,0 til 7,7 ugentlige timer og skal understøtte den fagopdelte undervisning, som læreren har ansvaret for. Kun mindre dele af den understøttende undervisning kan iværksættes fra 2014, da øvrige tiltag kræver lovændringer.

Hovedtrækkene i den understøttende undervisning er:

Kan varetages af lærere, men også af pædagoger eller andre med relevante kompetencer	<i>Kræver lovændring, da undervisning varetages af lærere ifølge folkeskoleloven</i>
Kan konverteres til fagopdelt undervisning	<i>Besluttet kommunalt eller på den enkelte skole, først relevant ved aftalens ikrafttræden</i>
Mulighed for dispensation og veksling til to voksne i klassen	<i>Gives kommunalt, først relevant ved aftalens ikrafttræden</i>
Motion og bevægelse i gennemsnit dagligt i 45 minutter; indgår både i fagopdelt undervisning som idræt eller i den understøttende undervisning	<i>Kan iværksættes fra 2014</i>
Obligatorisk tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse, målrettet både de fagligt stærke og de fagligt svage elever	<i>Kan iværksættes i 2014, men kan ikke gøres obligatorisk for skolerne før lovændring</i>
Skolen skal i højere grad åbne sig over for det omgivende samfund med større inddragelse af det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv samt forpligtende samarbejde med de kommunale musik- og billedskoler	<i>Uforpligtende samarbejde kan iværksættes i 2014, men uddelegering af undervisningen kræver lovændring.</i>

Der må forudses en række udfordringer i det tættere samarbejde mellem lærere, pædagoger og andre medarbejder samtidig med udvidelse af skoledagen og reduktion af åbningstiden i SFO og klub, som det vil være nødvendigt at tage stilling til både politisk og administrativt.

Ad. 2: Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere

Indsatsen omfatter ud over kompetenceløftet en række tiltag som ansættelse af et nationalt korps af læringskonsulenter og etablering af et nationalt resourcecenter for folkeskolen.

På lokalt plan vil kommunen i første omgang skulle tage stilling til kompetenceløftet.

Lærerne skal have undervisningskompetence – svarende til linjefag – i de fag de underviser i, og målet er, at det skal være gennemført i 2020. Regeringen har afsat 1 mia. kr. i perioden 2014-2020 til styrket efteruddannelse af lærere og pædagoger i folkeskolen.	<i>Denne indsats kræver ikke lovændring</i>
---	---

For skoleledere gennemføres et nationalt program, som bl.a. skal indeholde redskaber i forhold til at lede, planlægge og organisere en skoledag, der ikke er styret af centralt fastsatte arbejdstidsregler. Der er afsat en statsligt finansieret pulje til efteruddannelsen på 60 mio. kr. i 2013-2015.	<i>Denne indsats kræver ikke lovændring. Roskilde Kommune iværksætter i et samarbejde mellem Velfærdsområdet og HR et efteruddannelsesforløb for alle skoleledelser i 2013-2014, "Teamledelse og skoleudvikling".</i>
---	---

Ad. 3: Få klare mål og regelforenkling

Indsatsen indeholder en række regelforenklinger af folkeskoleloven, så kommunerne får større frihed til at tilrettelægge undervisningen i skolen. Hovedparten af ændringerne vil kræve lovændringer og kan således ikke iværksættes i 2014.

Aftaleteksten indeholder en længere række større eller mindre ændringer, og nedenfor er kun nævnt nogle få hovedpunkter:

Andre end lærere kan varetage skolebiblioteksfunktionen	<i>Kræver lovændring</i>
Dannelse af pædagogisk råd gøres frivilligt for kommunen	<i>Kræver lovændring</i>
Udvikling og forenkling af elevplan og kvalitetsrapport	<i>Kræver alt efter omfang lovændring</i>
Fleksible rammer for klasselærerfunktion, timetalskrav udgår	<i>Kræver lovændring</i>
50 %-reglen for holddannelse bortfalder for 4. – 10. klassetrin	<i>Kræver lovændring</i>
Oprettelse af talentklasser i idræt og musik	<i>Kræver lovændring</i>

Bilag 1

		1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
Ekstra lektioner	Efter	+ 3	+ 2	0	+ 4	+ 4	+4	+4	0	+ 1
Dansk	Før	11	10	9	6	6	6	6	6	6
	Efter	11	10	9	7	7	7	7	7	7
Matematik	Før	5	5	5	4	4	4	4	4	4
	Efter	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Engelsk	Før			2	2	3	3	3	3	3
	Efter	1	1	2	2	3	3	3	3	3
2. fremmedsprog	Før							3	4	4
	Efter					1	2	3	3	3
Natur/teknik	Før	1	1	2	2	2	2			
	Efter	1	2	2	3	2	2			
Geografi	Før							1	2	1
	Efter							2	1	1
Idræt	Før	1	2	2	3	3	3	2	2	2
	Efter	2	2	2	3	3	3	2	2	2
Musik	Før	1	2	2	2	1	1			
	Efter	2	2	2	2	2	1			
Håndarbejde, sløjd, hjemkundskab	Før				2	4	4	3		
	Efter				3	4	4	2		
Valgfag	Før								2	2
	Efter							2	2	2
Fagopdelte lektioner	Før	22	23	26	26	27	27	28	32	30
	Efter	25	25	26	30	31	31	32	32	31
Understøttende undervisning	Før									
	Efter	7,7	7,7	6,75	6,0	5,0	5,0	6,2	6,2	7,2
Heraf fx bevægelse/motion		3	3	3	2	2	2	3	3	3
Skoleugens længde i timer inkl. pauser	Før	21,1	21,8	24,5	24,5	25,4	25,7	26,6	30,2	28,4
	Efter	30	30	30	33	33	33	35	35	35